

Artur Górski: Zawalczymy o pełne prawa polskiej mniejszości na Litwie

 wilnoteka.lt/pl/artykul/artur-gorski-zawalczymy-o-pelne-prawa-polskiej-mniejszosci-na-litwie

[Wilnoteka.lt](https://wilnoteka.lt), 12 sierpnia 2015, 12:45

Artur Górski, fot. wilnoteka.lt

Znany ze swojego zaangażowania na rzecz ochrony praw mniejszości polskiej na Litwie poseł na Sejm RP Artur Górski otrzymał niedawno odpowiedź na swoją interpelację w sprawie planów degradacji i likwidacji przez władze litewskie polskich szkół średnich w Wilnie i na Wileńszczyźnie. W rozmowie z Wilnoteką wyraża swoją opinię na temat aktualnej i przyszłej polityki polskich władz wobec polskiej mniejszości na Litwie i litewskich władz.



Poseł **Artur Górski** od lat zaangażowany jest w obronę praw mniejszości polskiej na Litwie. Jedną z jego ostatnich inicjatyw była [interpelacja w sprawie planów degradacji i likwidacji przez władze litewskie polskich szkół średnich w Wilnie i na Wileńszczyźnie](#) skierowana do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

W odpowiedzi, jaką niedawno otrzymał, możemy przeczytać, że ministerstwo "podziela obawy polskiej mniejszości na Litwie o długofalowe skutki wprowadzanych przez stronę litewską reform", uznając faktycznie bezskuteczność działań powołanego w 2011 r. przez premierów Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej Polsko-Litewskiego Zespołu Ekspertów Edukacyjnych i Przedstawicieli Mniejszości Narodowych.

Poseł Artur Górski jest przekonany, że polityka polskiego rządu w sprawie ochrony praw mniejszości polskiej na Litwie nie jest w tej chwili skuteczna a zaangażowanie jest niewystarczające. "Polski rząd, kierowany przez Platformę Obywatelską, popełnia liczne błędy i zaniedbania w swojej polityce wobec polskiej mniejszości na Litwie i litewskiego rządu" - wskazuje w rozmowie z Wilnoteką - Po pierwsze, problem polskiej mniejszości na Wschodzie, w tym na Litwie, nie należy do priorytetów tego gabinetu, a zatem wsparcie materialne i polityczne dla tamtejszych Polaków jest ograniczone i nie jest zdeterminowane powodzeniem - zauważa - Po drugie, **rząd nie uzgadnia tej polityki z faktycznymi liderami mniejszości narodowej, której głosy są często uważane za egoistyczne i separystyczne, co powoduje, że polityka rządu jest oderwana od rzeczywistości i często mija się z oczekiwaniami i nadziejami litewskich Polaków. Po trzecie, pomoc udzielana polskiej mniejszości często nie jest bezinteresowna, tylko ma na celu wykreowanie nowych środowisk i liderów, którzy nie reprezentują rzeczywistego interesu Polaków na Litwie, a wręcz interes litewski. Powoduje to wewnętrzne spory wśród mniejszości i jej osłabienie. Doprowadziło to do sytuacji, że elita polskiej mniejszości przestała liczyć na Polskę, gdyż się przekonała, że może polegać tylko na sobie".**

Poseł wyraża również nadzieję, że zmiany na polskiej arenie politycznej wpłyną pozytywnie na politykę polskich władz i w stosunku do Polaków na Litwie. Krytycznie oceniając działania aktualnego rządu, wyraża opinię, że nowy prezydent Polski wpłynie na większe zaangażowanie Macierzy w obronę interesów polskiej mniejszości na Litwie:

"Zwycięstwo Prezydenta RP **Andrzeja Dudy** i jego deklaracje dotyczące Polonii i Polaków żyjących za

naszą wschodnią granicą pokazują, że będzie to jeden ze stałych priorytetów tej prezydentury i rządu PiS, jeśli ten powstanie po wyborach parlamentarnych - swierdza - Duda i politycy PiS po prostu traktują polską mniejszość na Litwie jako integralną, istotną część polskiego narodu, która wymaga wsparcia. W naszym środowisku jest silne poczucie solidarności ze wszystkimi Polakami na świecie i duża determinacja, aby przełamać bezradność i ospałość dotychczasowych rządów PO. Zadanie to nie będzie dla nas przykrym obowiązkiem i obciążeniem, lecz wyzwaniem opartym na zobowiązaniu moralnym. **Można się zatem spodziewać, że zostanie podjęty nowy wysiłek, aby przywrócić pełne prawa polskiej mniejszości na Litwie".**

Poniżej publikujemy pełny tekst odpowiedzi MEN na interpelację złożoną przez posła Artura Górskiego w sprawie polskiego szkolnictwa na Litwie.

Odpowiedź MEN na interpelację Pana Artura Górskiego, Posła na Sejm RP, w sprawie planów degradacji i likwidacji przez władze litewskie polskich szkół średnich w Wilnie i na Wileńszczyźnie

W związku z interpelacją Pana Artura Górskiego (nr K7INT32256), uprzejmie wyjaśniam:

Ministerstwo Edukacji Narodowej podziela obawy polskiej mniejszości na Litwie o długofalowe skutki wprowadzanych przez stronę litewską reform. Najpewniejszym gwarantem trwania szkół z polskim językiem nauczania są samorządy tych rejonów Wileńszczyzny, na których terenie funkcjonują szkoły z polskim językiem nauczania. O ich podmiotowe traktowanie władze polskie zabiegają we wszelkich kontaktach polsko-litewskich.

Szkoły z polskim językiem nauczania są częścią litewskiego systemu oświaty, co oznacza, że ich funkcjonowanie, w tym finansowanie, regulowane jest w oparciu o przepisy państwa litewskiego. Nauczanie w szkołach z polskim językiem nauczania prowadzone jest w oparciu o programy i podręczniki zatwierdzone do użytku szkolnego przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Litwy.

Ministerstwo Edukacji Narodowej utrzymuje stały kontakt z przedstawicielami Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie "Macierz Szkolna". Wg informacji przekazanych przez Stowarzyszenie, w roku szkolnym 2014/2015 funkcjonują na Litwie 72 szkoły z polskim językiem nauczania oraz 20 filii tych szkół. Naukę pobiera 11 884 uczniów. Zatrudnionych jest 2 263 nauczycieli.

Sytuacja oświaty polskiej mniejszości narodowej na Litwie uległa zmianie w związku z wejściem w życie z dniem 1 września 2011 r. zapisów znowelizowanej Ustawy Republiki Litewskiej o oświacie. Przedstawiciele środowiska polskiego na Litwie stoją na stanowisku, że zapisy Ustawy Republiki Litewskiej o oświacie dotyczące m.in. organizacji sieci szkół z językiem nauczania mniejszości narodowych są dyskryminujące z punktu widzenia polskiej mniejszości narodowej na Litwie.

W reakcji na protesty społeczności polskiej na Litwie przeciwko zapisom znowelizowanej Ustawy Republiki Litewskiej o oświacie, decyzją Premierów Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej powołano w 2011 r. Polsko-Litewski Zespół Ekspertów Edukacyjnych i Przedstawicieli Mniejszości Narodowych. Eksperci spotkali się pięć razy. Strona polska za główny cel negocjacji uznawała doprowadzenie do konkretnej inicjatywy władz litewskich skutkującej zmianami w ustawie oświatowej, jak też w aktach wykonawczych, usuwającymi zagrożenia związane z dalszym funkcjonowaniem szkół z polskim językiem nauczania. Z powodu rozbieżności stanowisk nie podpisano wspólnego komunikatu końcowego. Pomimo zgłaszanych przez stronę polską propozycji, strona litewska nie wyraziła woli zmiany zapisów ustawy. Wykazała jedynie wolę przyjęcia częściowych rozwiązań na poziomie rozporządzeń amortyzujących wprowadzenie niektórych przepisów ustawy.

Ważnym krokiem w tej kwestii była zgoda strony litewskiej na zmianę kryteriów oceniania egzaminu maturalnego z języka litewskiego zdawanego przez uczniów mniejszości narodowych, a także powołanie przez Ministerstwo Oświaty i Nauki Litwy grupy roboczej do spraw realizacji założeń aktów prawnych w dziedzinie oświaty mniejszości narodowych i przygotowania dalszej polityki oświatowej w tym zakresie, w skład której weszli przedstawiciele poszczególnych mniejszości narodowych, czy też

zmniejszenie wymaganej minimalnej liczby uczniów w klasach XI-XII – z 10 do 7, co jest szczególnie ważne, aby mogły funkcjonować szkoły średnie z polskim językiem nauczania. Wypracowane przez Zespół rozwiązania częściowe są ważne dla szkół z polskim językiem nauczania na Litwie, ale niewystarczające.

Z upoważnienia Ministra Edukacji Narodowej

Ewa Dudek

Podsekretarz Stanu

- [Wyślij znajomemu](#)